

Skog Alnarp

Lövsprickning i Alnarp

I Alnarp förbereds ett par stora forskningsprogram om lövträd.

Förädlad björk är ett starkt alternativ till gran och bland de ädla lövträden är ek i fokus.

Den 23:e mars hölls workshopen "Rikare lövskog".

– Vi märker ett stort intresse för lövskogen. För att det ska hända något behövs det någon som tar tag i frågan och ser på helheten, från förnyringar till skötsel, färdiga produkter, rekreation, naturvård och ekologi.

– Vi vill visa vägen genom kommande forskningsprogram, säger Emma Holmström på institutionen för Sydsvensk skogsvetenskap.

– Inte minst lyfts lövskogen fram i landets regionala skogsprogram, vilket bidragit till initiativet Rikare lövskog.

Vid workshopen konstaterade Magnus Hellgren, samordnare för Smålands skogs- och trästrategier att målet för dagen var att kolla förutsättningarna för en större kraftsamling i arbetet med löv.

NÅGRA veckor senare, den 12 april, hölls upptakten till bildandet av ett Lövkompetenscentrum i Alnarp. Det har delvis en gemensam grund med "Rikare lövskog" men är mer inriktad mot snabbväxande lövträd. Det handlar om asp, hybridasp, poppel och inte minst björk.

– Förädlade björkplantor har en fantastisk tillväxt. Redan idag är den konkurrenskraftigt med granen och inom några årtionden kan vi ha björk som växer 50 procent bättre

än den oförädlade och har mycket högre kvalitet, säger professor Urban Nilsson.

PLANERNA på ett kompetenscentrum för snabbväxande lövträd finns med i en ansökan till energimyndigheten om ett femårigt forskningsprogram, tillsammans med Skogforsk (vilka leder förädlingsprogrammet) och Luleå tekniska universitet (vilka är ledande på förbränningsteknik och förgasning av bioenergi).

Målet är att även engagera skogsnäringen i arbetet.

– Lövträden är en bristfaktor i ekosystemen och vi importerar en hel del björk till massabruken, konstaterade Fredrik Klang, Sveaskog, på upptaktsmötet.

I BÖRJAN av 2000-talet ledde Magnus Löf det sexåriga Ädel-lövprogrammet.

– Det ledde till flera resultat och inte minst var nyttan att vi fick ny kompetens till institutionen som fört lövforskningen framåt långt efter att programmet gick i mål.

– Nu är det läge att ta ytterligare ett par kliv framåt. Utöver de här bägge initiativen finns flera tankar om att lyfta fram lövskogen, säger Magnus Löf, han tillträder som prefekt (chef) för institutionen i Alnarp den 1 juni.

Jens Peter Skovsgaard, professor i skogsskötsel, har

mångårig erfarenhet av forskning om ädellöv och värdeproduktion i lövskogen.

– Vi behöver nu en rejäl forskningsinsats om alternativ till granskogsbruket, inte minst med tanke på klimatförändringen, säger han.

DET behövs mer kunskap hela vägen från hur bestånd anläggs till röjning, gallring och skötseln av löv i rena beståndsblandskogar och precisions-skogbruk av enskilda träd eller grupper.

En viktig fråga är risken för skador, där bete av klövvilt ofta är ett problem.

Det handlar också om vireksfrågor, logistik, biologisk mångfald, rekreation och sociala värden, där lövet tycks ha fördelar.

DESSUTOM måste det förstås finnas en marknad.

Karin Fällman Lillqvist, Skogssällskapet, berättade att det startat tre mindre lövsågverk inom verksamhetsområdet, men det är trots allt relativt blygsamt. Potentialen för löv som konstruktionsvirke för byggande är dåligt utforskat.

Ett nytt, växande användningsområde, är textilmassa.

Anders Ekstrand, Södra, berättade att föreningens masabruk i Mörrum använder en mix av björk, asp och bok. Framför allt är aspen en bristvara som måste importeras.

Även närliggande Nymölla bruk planerar att gå från pappersmassa till textilmassa.

Dessutom finns ett stort behov av snabbväxande lövträd

inom energisektorn för att ersätta fossila bränslen och mota klimatförändringen.

BLAND de ädla lövträden ser Emma Holmström ett eken är något av flaggskeppet. Hela 1800 arter är knutna till eken, vilket gör det värdefullt för mångfalden, och eken är efterfrågad av förädlingsindustrin.

Landets största användare av ek är golvtillverkaren Kährs i Nybro.

– Förra året importerade vi 40 procent av råvaran. Det finns en del svensk ek, men vår oro är på längre sikt. Det finns väldigt lite unga ekträd. Vi måste bli bättre att få fram ny ekskog och kan även bli bättre på att ta hand om den ek vi redan har, säger John Ahlgren.

Emma Holmström tror att många är tveksamma till att satsa på grund av alla frågetecken.

– Vi vill visa möjligheterna framåt och få bort flaskhalsarna på vägen.